

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань охорони здоров'я

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-95-16, тел./факс: 255-95-33

№ 0425/03-1297

"26" листопада 2017 р.

Верховна Рада України

Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я на своєму засіданні розглянув проект Закону України про Лікарняні каси (р. № 5664), поданий народними депутатами України Яценком А.В., Бондарем В.В. (протокол № 78 від 19.12.2017 р.).

Метою законопроекту, як зазначено у пояснювальній записці, є впорядкування на законодавчому рівні умов діяльності лікарняних кас, які на сьогодні функціонують у багатьох містах України (Києві, Полтаві, Житомирі та інш.).

Законопроект визначає організаційні, правові та економічні засади створення та діяльності лікарняних кас, їх об'єднання, особливості правового регулювання і гарантії їх діяльності. Зокрема, законопроект встановлює порядок утворення лікарняних кас, їх акредитацію, порядок припинення діяльності, вимоги до статуту лікарняної каси, порядок ведення Реєстру лікарняних кас та доступу до відомостей з Реєстру тощо.

Слід зазначити, що у проекті Закону основна увага приділяється органам управління лікарняною касою, до яких включено загальні збори (з'їзд, конференція) членів лікарняної каси, виконавчий орган (правління, дирекція або директор), спостережна рада (члени лікарняної каси) (статті 16, 17, 18, 19, 20, 21) та самоврядуванню лікарняних кас, яке пропонується здійснювати через Асоціацію лікарняних кас та її органи управління (загальні збори її членів, рада асоціації, виконавчий орган Асоціації, спеціалізовані органи Асоціації) (статті 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51).

Натомість у законопроекті майже відсутні норми стосовно прав членів лікарняної каси (статті 13, 14), зокрема, не конкретизовано майнову підтримку та порядок надання адресної цільової допомоги, пов'язаної із медичним обслуговуванням (забезпеченням лікарськими засобами, лікуванням, донорськими компонентами, протезно-ортопедичними виробами, виробами медичного призначення тощо), чітко не визначені взаємовідносини лікарняних кас із закладами охорони здоров'я, які надаватимуть медичну допомогу членам лікарняних кас.

Крім того, у законопроекті чітко не визначено, яка саме медична допомога надаватиметься членам лікарняних кас за рахунок їх членських

внесків, і чим ця допомога та послуги відрізняються від тих, що мають надаватися громадянам в межах державних гарантій за рахунок бюджетного фінансування. Тобто, незрозуміло, на що саме витрачатимуться бюджетні кошти, а на що – кошти громадян, які передаються ними до лікарняних кас.

Законопроектом чітко не визначено організаційно-правова форма діяльності лікарняних кас. Так, у статті 1 законопроекту лікарняна каса визначається як «добровільне неприбуткове об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права, діяльність якого ґрунтується на засадах захисту суспільних інтересів у сфері охорони здоров'я та утворене з метою задоволення потреб у лікуванні та/або медичному обслуговуванні її членів (осіб, що мають права члена лікарняної каси)». Водночас статтею 4 законопроекту визначено, що лікарняні каси утворюються у формі благодійних організацій або громадських об'єднань зі статусом юридичної особи.

Слід зазначити, що статтею 1 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» визначено, що благодійна організація - юридична особа приватного права, установчі документи якої визначають благодійну діяльність в одній чи кількох сферах, визначених цим Законом, як основну мету її діяльності, а статтею 11 цього Закону встановлено, що метою їх діяльності не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій.

Тобто, запропонована організаційно-правова форма утворення лікарняних кас як «благодійної організації» суперечить Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». На це звертає увагу у своєму висновку й Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення.

Крім цього, Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку звертає увагу на те, що органи управління та засади діяльності лікарняних кас у проекті однаково визначаються як для кас у формі громадських об'єднань, так і для кас у формі благодійних організацій. При цьому не враховується те, що органи управління та форми діяльності громадських об'єднань і благодійних організацій мають свої відмінності, що має бути відповідним чином відображено у законопроекті. Це стосується й інших аспектів, наприклад, порядку створення та набуття членства у цих організаціях.

Слід також зазначити, що у розділі VIII законопроекту не визначено та чітко не розмежовані завдання та повноваження органів державної влади, що мають здійснювати державне регулювання та контроль за діяльністю лікарняних кас, їх об'єднань та не розкриваються конкретні форми сприяння з боку органів державної влади діяльності лікарняних кас (стаття 52).

Крім того, статтею 50 законопроекту передбачено, що Асоціація має право застосовувати щодо своїх членів «заходи регуляторного впливу» (зокрема, у разі порушення прав членів лікарняної каси, умов членства в Асоціації, вимог внутрішніх організаційно-регуляторних актів Асоціації), що

може мати наслідком припинення діяльності лікарняної каси. Разом з тим у законопроекті не визначені чіткі підстави та критерії, за яких вказана організація може застосовувати такі заходи.

Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». Зокрема пропонується у статті 23 частину четверту Закону викласти у новій редакції відповідно до якої встановлюється, що бенефіціарами благодійних програм можуть бути члени лікарняних кас. Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності вказує на те, що таке доповнення спотворює зміст, закладений у норму Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», створює конфлікт інтересів, який не відповідає суті Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». Адже, відповідно до пункту 2 частини першої статті 1 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» благодійна діяльність –добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара (набувач благодійної допомоги (фізична особа, неприбуткова організація або територіальна громада), що одержує допомогу від одного чи кількох благодійників для досягнення цілей, визначених цим Законом).

Законопроект містить внутрішні суперечності. Так наприклад, частиною першою статті 25 передбачається, що лікарняна каса має право «об'єднуватись у спілки, асоціації та інші об'єднання, що створюються на добровільній основі і сприяють виконанню статутних завдань» і в той же час у частині сьомій статті 29 проекту зазначається, що «з моменту державної реєстрації Асоціації її членами стають всі лікарняні каси України». Частина друга статті 10 суперечить частині третій статті 19 в частині затвердження Правил надання адресної цільової допомоги. Так, відповідно до частини другої статті 10 Правила затверджуються рішенням вищого органу управління лікарняної каси (Загальні збори), а відповідно до вимог частини третьої статті 19 Правила затверджуються спостережною радою лікарняної каси. Не узгоджуються між собою й норми законопроекту визначені у частині восьмій статті 9 та частині першій статті 51 щодо підстав для виключення лікарняної каси з Реєстру.

У Прикінцевих та перехідних положеннях законопроекту Кабінету Міністрів України доручається «у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям цього Закону», що не відповідає вимогам частини восьмої статті 90 Регламенту Верховної Ради України, якою визначено, що «якщо для реалізації положень поданого законопроекту після його прийняття необхідні зміни до інших законів, такі зміни мають викладатися в розділі «Перехідні положення» цього законопроекту або в одночасно внесеному його ініціатором окремому законопроекті. До законопроекту додається перелік законів та інших нормативних актів, прийняття або перегляд яких

необхідно здійснити для реалізації положень законопроекту в разі його прийняття».

Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції у своєму висновку щодо результатів здійснення антикорупційної експертизи проекту нормативно-правового акта зазначив, що у проекті акта не виявлено корупціогенних факторів – проект акта відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету у своєму висновку вказує на те, що законопроект має опосередкований вплив на показники бюджетів (може призвести до збільшення надходжень державного та місцевих бюджетів у разі ліквідації лікарняних кас, або припинення діяльності Асоціації лікарняних кас).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку надало низку зауважень до законопроекту і вважає за доцільне повернути його суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Враховуючи викладене, Комітет вважає за доцільне проект Закону України про Лікарняні каси (реєстр. № 5664), поданий народними депутатами України Яценком А.В., Бондарем В.В., за результатами розгляду у першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Проект відповідної постанови додається.

Співдоповідачем із зазначеного питання при розгляді його на пленарному засіданні Верховної Ради України пропонується визначити Голову Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, народного депутата України О.В. Богомолець.

Додаток: на 15 арк.

Голова Комітету

О.В. Богомолець

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

№ 16/3-428/5664(129777)

"01" 06 2017 р.

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про лікарняні каси»
(№ 5664 від 19.01.2017 р.)

У проекті Закону України «Про лікарняні каси» пропонується, як зазначено у його преамбулі, визначити «організаційні, правові та економічні засади створення та діяльності лікарняних кас, їх об'єднання, особливості правового регулювання і гарантії їх діяльності». Зокрема, запропоновано врегулювати питання утворення, реєстрації, акредитації та припинення діяльності лікарняних кас, набуття та припинення членства у лікарняній касі, діяльності органів управління лікарняною касою, державного регулювання та нагляду за діяльністю лікарняних кас та інші питання, пов'язані з їх функціонуванням. До законопроекту включені положення щодо створення та ведення Реєстру лікарняних кас, функціонування якого забезпечується Асоціацією лікарняних кас (далі - Асоціація), яка буде недержавною неприбутковою самоврядною організацією зі спеціальним статусом, що об'єднуватиме всі лікарняні каси України. Проект передбачає надання адресної цільової допомоги на користь члена лікарняної каси на його лікування та/або медичне обслуговування за рахунок коштів лікарняної каси.

Головне науково-експертне управління підтримує необхідність законодавчого врегулювання діяльності лікарняних кас (які на сьогодні вже працюють в багатьох містах України), що має забезпечити додаткове фінансування сфери охорони здоров'я за рахунок коштів накопичених внесків юридичних і фізичних осіб. Водночас слід зазначити, що сьогодні в Україні проводиться реформа фінансування охорони здоров'я, яка передбачає створення ефективного механізму фінансування надання медичних послуг і лікарських засобів та запровадження державного солідарного медичного страхування для забезпечення збереження та відновлення здоров'я населення України, правовою основою яких мають стати відповідні законопроекти. Зокрема, «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів», (реєстр. № 6327 від 10.04.2017 р.), «Про державні фінансові гарантії забезпечення населення необхідною медичною допомогою, лікарськими засобами та послугами системи громадського здоров'я» (реєстр. № 6327-1 від 25.04.2017 р.), «Про додаткові державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів особам, які захищають незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України в антитерористичній операції та

22.12.17
Д.В. Яценко

забезпечують її проведення» (реєстр. № 6328 від 10.04.2017 р.), «Про додаткові гарантії щодо фінансування медичного обслуговування та забезпечення лікарськими засобами окремих категорій громадян» (реєстр. № 6328-1 від 25.04.2017 р.) та деякі інші. У зв'язку з цим законодавче забезпечення створення та діяльності лікарняних кас та їх об'єднань має здійснюватися у межах загального реформування фінансування охорони здоров'я з тим, щоб забезпечити комплексний підхід до створення належної системи гарантії реалізації конституційного права громадян України на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (стаття 49 Конституції України), що, на нашу думку, ставить під сумнів необхідність прийняття цього законопроекту до прийняття вказаних законопроектів.

Щодо положень законопроекту вважаємо за доцільне висловити наступні зауваження та пропозиції.

1. У проекті доволі детально визначені порядок створення лікарняної каси, її органи управління, права і обов'язки членів лікарняної каси, самоврядування лікарняних кас тощо. Проте у ньому фактично відсутні положення щодо форм та способів участі лікарняних кас у фінансуванні надання її членам медичної допомоги. У проекті лише згадуються «адресна цільова допомога» (статті 1, 10, 14 тощо), «цільові програми лікарняної каси» (стаття 14) та право лікарняних кас «укладати договори з закладами охорони здоров'я, фізичними особами - підприємцями, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію, в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я для задоволення потреб у лікуванні та/або медичному обслуговуванні своїх членів» (стаття 25). Однак як саме діятиме зазначені механізми у проекті не визначено, що ставить під сумнів можливість практичної реалізації відповідних положень у разі прийняття проекту.

При цьому слід звернути увагу на те, що визначення змісту терміну «адресна цільова допомога» містить посилання на фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування, якого на даний час не має, як не має і відповідного законодавства.

Так само у проекті (розділ V) економічна основа діяльності лікарняних кас визначена лише у загальному вигляді, що також може негативно позначитися на реалізації відповідних положень на практиці.

Вимагають конкретизації й інші положення проекту. Зокрема, згідно з абзацом 5 частини 1 статті 15 «члени лікарняної каси зобов'язані не розголошувати конфіденційну інформацію про діяльність лікарняної каси», однак, ким і за яких критеріїв визначається ця інформація, в ньому не розкривається.

У цьому ж контексті звертає на себе увагу припис, згідно з яким виконавчий орган лікарняної каси зобов'язаний подати до Реєстру лікарняних кас «...інші відомості за рішенням Асоціації» (частина 5 статті 9 проекту) і який не знайшов подальшої необхідної конкретизації. Зокрема, нез'ясованим є питання про те, які конкретно відомості маються на увазі.

3. Згідно з статтею 4 проекту лікарняні каси створюватимуться у формі благодійних організацій або громадських об'єднань. Проте, слід звернути увагу на те, що згідно з статтею 1 проекту лікарняні каси утворюються «з метою задоволення потреб у лікуванні та/або медичному обслуговуванні її членів (осіб, що мають права члена лікарняної каси)». З урахуванням цього нагадаємо, що згідно з статтею 1 Закону України «Про громадські об'єднання» громадське об'єднання – «це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів». Отже, утворення лікарняних кас у формі громадських об'єднань не відповідає природі таких об'єднань.

Так само і утворення лікарняних кас у як благодійних організацій не відповідає природі таких організацій. Це пояснюється тим, що згідно з статтею 1 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» благодійні організації створюються для здійснення благодійної діяльності, під якою розуміється «добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара». Отже член лікарняної каси як благодійної організації не може бути бенефіціаром відповідної благодійної програми.

Крім цього, варто звернути увагу на те, що органи управління та засади діяльності лікарняних кас у проекті однаково визначаються як для кас у формі громадських об'єднань, так і для кас у формі благодійних організацій. Проте при цьому не враховується те, що органи управління та і форми діяльності громадських об'єднань та благодійних організацій мають свої відмінності, що має бути відповідним чином відображено у проекті. Це стосується й інших аспектів, наприклад, порядку створення та членства у цих організаціях.

4. Сумнівною, на наш погляд, виглядає пропозиція щодо зарахування залишку коштів резервного капіталу при ліквідації лікарняної каси до Державного бюджету України або місцевого бюджету за місцем державної реєстрації лікарняної каси та спрямування цих коштів на видатки сфери охорони здоров'я або до іншої лікарняної каси. Це пояснюється тим, що при розгляді цього питання необхідно звернути увагу на те, що джерелом майна лікарняної каси є вступні, членські та інші внески членів лікарняної каси (частина 1 статті 23 проекту).

5. У розділі VIII проекту фактично не визначені та чітко не розмежовані завдання та повноваження органів державної влади, що мають здійснювати державне регулювання та контроль за діяльністю лікарняних кас, їх об'єднань.

Слід також звернути увагу на те, що відповідно до частини 2 статті 52 проекту «органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади охорони здоров'я сприяють діяльності лікарняних кас, Асоціації»,

однак конкретні форми сприяння не розкриваються. При цьому зазначена норма виглядає дискримінаційною по відношенню до інших організацій, які надають благодійну допомогу у сфері охорони здоров'я.

6. На думку Головного управління, у законопроекті спостерігається наділення Асоціації дискреційними повноваженнями, що містить суттєві корупційні та антиконкурентні ризики. Зокрема, не визначені чіткі підстави, за яких вказана організація може, наприклад, застосовувати до лікарняних кас «заходи регуляторного впливу» (зокрема, у разі порушення умов членства в Асоціації, вимог внутрішніх організаційно-регуляторних актів Асоціації), що за змістом частини 1 статті 50, частини 3 статті 51 проекту може мати наслідком припинення діяльності лікарняної каси, визначати на власний розсуд правонаступника лікарняної каси, яка ліквідується (частина 6 статті 12 проекту), і таке інше.

Крім цього, положення статті 28 «Завдання самоврядування лікарняних кас», де, судячи з її назви, мають визначатися завдання відповідного спрямування, за своїм змістом не відповідають первісному значенню терміну «завдання», під яким у загальному вигляді треба розуміти певну проблему, що потребує вирішення. Тому навряд чи до основних завдань лікарняних кас, метою створення яких згідно з проектом є «задоволення потреб у лікуванні та/або медичному обслуговуванні її членів», може бути віднесено, наприклад, «утвердження взаємної довіри, надійності, порядності та ділового партнерства у взаємовідносинах між членами Асоціації; розробка рекомендацій з питань методології здійснення діяльності членів Асоціації».

7. Законопроект містить внутрішні суперечності. Наприклад, в частині 7 статті 29 проекту зазначається, що «з моменту державної реєстрації Асоціації її членами стають всі лікарняні каси України», що не кореспондується з положенням частини 1 статті 25 проекту, відповідно до якого об'єднання в асоціації є правом «лікарняних кас».

Це ж стосується і визначення органу, який повинен затверджувати Правила надання адресної цільової допомоги. Так, у частині 2 статті 10 проекту визначено, що цей документ затверджується рішенням вищого органу управління лікарняної каси, тоді як у частині 3 статті 19 передбачено, що вказані правила затверджує Спостережна Рада.

Підстави для виключення лікарняної каси із Реєстру лікарняних кас включені як до частини 8 статті 9, так і до частини 1 статті 51 проекту, при цьому в обох цих статтях зазначені підстави різняться. Це ж стосується і положень щодо формування резервного капіталу лікарняної каси. Так, в абзаці 2 частини 3 статті 24 визначено, що «резервний капітал лікарняної каси може формуватися за рахунок внесків членів лікарняної каси, благодійних внесків фізичних та юридичних осіб, безоплатно отриманого майна і необоротних засобів», тоді як в абзаці 3 частини 3 цієї ж статті проекту передбачено, що «резервний капітал лікарняної каси формується за рахунок внесків членів лікарняної каси».

8. Частина положень законопроекту має описовий характер, які не наповнені конкретним нормативним змістом і не встановлюють права і обов'язки учасників відповідних суспільних відносин, що не узгоджується з природою закону, як нормативно-правового акту (наприклад, «Асоціація: співпрацює з органами державної влади та місцевого самоврядування; проводить симпозиуми, семінари, конференції, обмін досвідом; вивчає, узагальнює та розповсюджує досвід» (частина 2 статті 28 проекту).

9. У законопроекті спостерігаються численні випадки використання некоректної, невластивої нормам закону термінології. Зокрема, йдеться про такі положення, як: «дії від імені незареєстрованої лікарняної каси ... забороняються» (частина 8 статті 6); «рішення стосовно створення нової лікарняної каси, що приймаються у зв'язку з реорганізацією юридичної особи зі статусом неприбутковості» (частина 9 статті 6); «фізичні особи, які перебувають у колективі на законних підставах» (частина 5 статті 13).

10. Пункт 4 розділу IX «Прикінцеві та перехідні положення» проекту закону, яким передбачено до приведення законодавства у відповідність із цим Законом застосування нормативно-правових актів у частині, що не суперечить цьому Закону, не узгоджується з вимогами статті 19 Конституції України щодо визначення способу здійснення повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами виключно Конституцією та законами України та не враховує правової позиції Конституційного суду України, оскільки не містить достатніх і завершених правових механізмів реалізації положень, як того вимагає принцип правової держави (Рішення від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001).

В цьому ж розділі міститься доручення Кабінету Міністрів України «у двомісячний строк з дня набрання чинності цим Законом підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям цього закону» (підпункт 1 пункту 5), яке не узгоджується із частиною 8 статті 90 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до якої необхідні зміни до інших законів мають викладатися в розділі «Перехідні положення» цього законопроекту або в одночасно внесеному його ініціатором окремому законопроекті. До законопроекту додається перелік законів та інших нормативних актів, прийняття або перегляд яких необхідно здійснити для реалізації положень законопроекту в разі його прийняття».

Узагальнюючий висновок: за результатами розгляду у першому читанні законопроект доцільно повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Керівник Головного управління

В. І. Борденюк

Вик.: О.А. Шевченко; К.О. Вербицький, С. В. Бортнік; Е.В. Вальковський

129777

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел. 255-49-39, 255-43-61, факс: 255-41-23

№ 04-13/8-449 (50417)

" 02 " 03 2017 р.

Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я

Про розгляд законопроекту

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на засіданні 22 лютого 2017 року (протокол № 91) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України про лікарняні каси (реєстр. № 5664 від 20.01.2017), внесений народними депутатами України А.В. Яценком та В.В. Бондарем, і повідомляє наступне.

Проект закону згідно з преамбулою визначає організаційні, правові та економічні засади створення та діяльності лікарняних кас, їх об'єднання, особливості правового регулювання і гарантії їх діяльності. При цьому передбачається, що лікарняна каса є добровільним об'єднанням фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права, утворюється у формі благодійних організацій або громадських об'єднань зі статусом юридичної особи, а органи державної влади та органи місцевого самоврядування, а також державні та комунальні підприємства, установи, організації України, що фінансуються з бюджету, не можуть бути засновниками лікарняної каси.

Поряд з тим, законопроектом пропонується внести зміни до законів України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», «Про громадські об'єднання» та «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

У пояснювальній записці до законопроекту зазначається, що його прийняття не потребуватиме витрат із Державного бюджету України.

Водночас, реалізація окремих положень законопроекту може мати наслідком збільшення надходжень до відповідних бюджетів, а саме:

- при ліквідації лікарняної каси залишок коштів резервного капіталу зараховується до Державного бюджету України або до місцевого бюджету за місцем державної реєстрації лікарняної каси та спрямовується на видатки сфери охорони здоров'я /*абзац четвертий частини третьої статті 24/;*

- у разі припинення діяльності Асоціації лікарняних кас кошти та інше майно, після розрахунків із працівниками Асоціації та кредиторами зараховується до Державного бюджету України та спрямовується на видатки сфери охорони здоров'я /*частина п'ята статті 39 законопроекту/.*

Міністерство фінансів України у своєму висновку до законопроекту відмічає, що реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових витрат з державного бюджету.

06.03.2017 09:17
Вх. № 625
02.03.17
Тех. № 50417

За результатами розгляду Комітет ухвалив рішення, що законопроект (реєстр. № 5664) має опосередкований вплив на показники бюджетів (може призвести до збільшення надходжень державного та місцевих бюджетів у разі ліквідації лікарняних кас, або припинення діяльності Асоціації лікарняних кас). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

**Перший заступник
Голови Комітету**

В.В. Амельченко

Вик.Расчислова Л.В.
255-41-14

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань запобігання і протидії корупції

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: (044) 255-35-03, e-mail: crimecor@rada.gov.ua

До реєстр. № 5664
від 19.01.2017 р.

№ 04-19/17-166 (207589)

" 12 " 09 2017 р.

ВИСНОВОК

щодо результатів здійснення антикорупційної експертизи
проекту нормативно-правового акта

Проект Закону про лікарняні каси.

Реєстр. № 5664 від 19 січня 2017 року.

Суб'єкт права законодавчої ініціативи: народні депутати України Яценко А.В.,
Бондар В.В.

Головний комітет з підготовки і попереднього розгляду – Комітет з питань охорони
здоров'я.

У проекті акта не виявлено корупціогенних факторів – проект акта
відповідає вимогам антикорупційного законодавства (рішення Комітету від
06.09.2017, протокол № 109).

Голова Комітету

Є. СОБОЛЄВ

42.3453
15.09.14

15.04.2017 15:53

207589

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань культури і духовності

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-44-83, факс: 255-47-56

№ 0422/08-409 (221099)

"29" вересня 2017 р.

Голові Комітету
з питань охорони здоров'я
БОГОМОЛЕЦЬ О.В.

Шановна Ольго Вадимівно!

Комітет з питань культури і духовності на своєму засіданні 21 вересня 2017 року розглянув проект Закону про лікарняні каси (реєстр. № 5664).

Законопроектом пропонується визначити організаційні, правові та економічні засади позабюджетного регулювання сфери охорони здоров'я у вигляді діяльності лікарняних кас.

Відповідно до проекту, лікарняною касою є добровільне неприбуткове об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права, діяльність якого ґрунтується на засадах захисту суспільних інтересів у сфері охорони здоров'я та утворене з метою задоволення потреб у лікуванні та/або медичному обслуговуванні її членів (осіб, що мають права члена лікарняної каси).

Повноважень нашого Комітету стосується насамперед внесення змін до Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації».

Викликає зауваження викладення частини 4 статті 23 у такій редакції:

«4. Бенефіціарами благодійних програм не можуть бути учасники (засновники) та члени органів управління благодійних організацій, **крім членів лікарняних кас**».

Таке доповнення спотворює зміст, закладений у норму Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», **створює конфлікт інтересів**, який не відповідає суті Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації». Адже слід враховувати, що відповідно до пункту 2 частини 1 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» благодійна діяльність – добровільна особиста та/або майнова допомога для

Вх. 3342
29.09.17

досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання **благодійником прибутку**, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара». Щоб вирішити дану суперечність, **пропонуємо не розглядати лікарняну касу як благодійну організацію і виключити відповідні положення із тексту законопроекту.**

Враховуючи зазначене, за наслідками розгляду повідомляємо, що Комітет з питань культури і духовності не підтримує проект Закону про лікарняні каси (реєстр.№ 5664).

З повагою

Голова Комітету

М. КНЯЖИЦЬКИЙ

13.10.2017 12:28

221099

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-35, факс: (044) 255-41-70

№ 04 - 34/8 - 689/88252)

" 12 " 04 2017 р.

Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань охорони здоров'я

БОГОМОЛЕЦЬ О.В.

Шановна Ольго Вадимівно!

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення 11 квітня 2017 року розглянув законопроект про лікарняні каси (реєстр. № 5664), поданий народними депутатами України Яценком А.В. та Бондарем В.В.

Законопроектом пропонується визначити організаційні, правові та економічні засади створення та діяльності лікарняних кас, їх об'єднання, особливості правового регулювання і гарантії їх діяльності.

Зокрема, законопроектом встановлено, що засновниками лікарняних кас можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, які досягли 18 років, а також юридичні особи приватного права. Члени лікарняної каси зобов'язані брати участь у формуванні майна лікарняної каси шляхом сплати членських та інших внесків у розмірах, строк та в порядку, що визначені статутом та положенням лікарняної каси.

Органами управління лікарняних кас визначено загальні збори (з'їзд, конференція) членів лікарняної каси; виконавчий орган; спостережна рада.

Запропоновано також визначити порядок утворення лікарняних кас, їх акредитацію та порядок припинення діяльності, статут лікарняної каси, порядок ведення Реєстру лікарняних кас та доступу до відомостей з Реєстру, правила надання адресної цільової допомоги тощо.

В Україні лікарняні каси здійснюють діяльність у правовому полі, створеному відповідно до Конституції України, Основ законодавства України про охорону здоров'я, законів України «Про благодійництво та благодійні організації», «Про об'єднання громадян» та Указу Президента України від 8.08.2000 року «Про додаткові заходи щодо поліпшення медичної допомоги населенню України» тощо. Крім того, діяльність лікарняних кас певним чином регулюється наказами

Вк 1132
12.04.17

Міністерства охорони здоров'я від 11.08.2005 року № 400 «Про взаємодію лікарняних кас, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та закладів охорони здоров'я» та від 9.07.2003 року «Про функціонування лікарняних кас».

На думку авторів, законопроект спрямований на створення умов для активізації інвестиційної діяльності в сфері охорони здоров'я шляхом концентрації ресурсів в напрямку надання медичної допомоги відповідного регіону та гарантує державну підтримку і створює умови для діяльності Лікарняних кас відповідно до законодавства України.

За результатами розгляду Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення вважає за доцільне зауважити наступне.

1. Створення лікарняних кас спрямовано на забезпечення додаткового фінансування потреб громадян України у якісному високовартісному медичному обслуговуванні, разом з тим, відповідно до Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування такі потреби що мали б бути реалізовані шляхом запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

2. Проектом пропонується врегулювати питання щодо внутрішньої організації лікарняних кас, зокрема, визначити органи управління лікарняної каси, питання функціонування виконавчого органу спостережної ради, спостережної ради лікарняної каси, питання самоврядування лікарняних кас тощо (розділи III, IV проекту). Разом з тим, регулювання форм та порядку самоврядування зазначених об'єднань не є предметом законодавчого врегулювання.

Стосовно пропозиції щодо утворення лікарняних кас у формі громадських об'єднань слід зауважити таке. Згідно із статтею 3 Закону України «Про громадські об'єднання» самоврядність передбачає право членів (учасників) громадського об'єднання самостійно здійснювати управління діяльністю громадського об'єднання відповідно до його мети (цілей), визначати напрями діяльності, а також невтручання органів державної влади, інших державних органів, органів влади АР Крим, органів місцевого самоврядування в діяльність громадського об'єднання, крім випадків, визначених законом (пункт 2 частини першої, частина третя статті 3 згаданого Закону).

У своєму Рішенні від 13 грудня 2001 р. № 18-рп (справа про молодіжні організації) Конституційний Суд України зазначав, що частина перша статті 36 Конституції України гарантує громадянам право на свободу об'єднання, в тому числі у громадські організації, для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів. Свобода об'єднання означає, зокрема, правову і фактичну можливість добровільно, без примусу чи попереднього дозволу утворювати об'єднання громадян або вступати до них. Згідно з частиною четвертою статті 36 Конституції України ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян.

Утворення об'єднаннями громадян, зокрема громадськими організаціями, спілок між собою (як форми об'єднання) ґрунтується на реалізації відповідного

права громадянами, які є членами цих організацій.

При цьому обов'язком правової держави є, зокрема, невтручання як у реалізацію громадянами права на свободу об'єднання, так і в діяльність самого об'єднання, «за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей» (частина перша статті 36 Конституції України). Тим самим Конституція України встановила межі втручання держави в реалізацію права громадян на свободу об'єднання. Пункт 11 частини першої статті 92 Конституції України передбачає, що виключно законами визначаються "засади утворення і діяльності... об'єднань громадян". Інші (що не є найбільш загальними) питання реалізації права на свободу об'єднання в громадянському суспільстві не підлягають державному регулюванню і мають вирішуватися на вільний розсуд його членів (пункт 2 мотивувальної частини зазначеного Рішення).

3. Частиною першою статті 4 проекту пропонується визначити, що лікарняна каса є добровільним об'єднанням фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права, має самостійний баланс, банківські рахунки, які відкриває і використовує відповідно до законодавства у самостійно обраних банківських установах, а також печатку, штамп та бланки із своїм найменуванням (назвою), власну символіку.

Лікарняні каси в Україні утворюються у формі благодійних організацій або громадських об'єднань зі статусом юридичної особи.

Також статтею 1 проекту визначено, що лікарняна каса - добровільне неприбуткове об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права, діяльність якого ґрунтується на засадах захисту суспільних інтересів у сфері охорони здоров'я та утворене з метою задоволення потреб у лікуванні та/або медичному обслуговуванні її членів (осіб, що мають права члена лікарняної каси).

Разом з тим, відповідно до статті 1 Закону України «Про громадські об'єднання» визначено, що громадське об'єднання - це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів. Що стосується благодійних організацій, то відповідно статті 11 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» їх метою не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій.

Отже, запропоновані організаційно-правові форми для утворення лікарняних кас, такі як «благодійна організація» або «громадське об'єднання», суперечать положенням законів України «Про громадські об'єднання», «Про благодійну діяльність та благодійні організації».

4. Положення статі 12 законопроекту щодо виключення лікарняної каси з Реєстру не узгоджуються з правовими засадами функціонування бюджетної системи України та відносин, визначених Бюджетним кодексом України.

Текст законопроекту потребує доопрацювання з урахуванням вимог нормо-

проектувальної техніки.

З огляду на зазначене, Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України зазначений законопроект за результатами розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

З повагою

Голова Комітету

Л.Л. Денісова